

† Wojciech Rogala

1884 — 1947

Po ogromie klęsk jakie nauka polska poniosła w czasie wojny przez zgon wielu jej najwybitniejszych twórców, przychodzi niespodziewanie w maju 1947 nowy dotkliwy i bolesny cios. Odszedł od nas Wojciech Rogala w chwili, gdy umęczona nauka polska dźwiga się z ruin i zgłiszcz, gdy każda para rąk i każdy mózg stanowi w jej odbudowie wprost bezcenną wartość. Ten zbieg okoliczności jest tym bardziej tragiczny, że Wojciech Rogala na przekór trudnym powojennym warunkom, z całym zapałem podjął właśnie pracę w zbiorowym dziele odrodzenia nauki polskiej, czego wyrazem było objęcie przez Niego obowiązków profesora i dziekana Wydziału Geologiczno-Mierniczego Akademii Górniczej w Krakowie, czynności przewodniczącego Polskiego Towarzystwa Geologicznego i prezesa Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika.

Śp. Profesor Wojciech Rogala pochodził ze środowiska chłopskiego Ziemi Rzeszowskiej. Urodził się 5 kwietnia 1884 w Bratkowicach. Ukończywszy w roku 1902 gimnazjum w Rzeszowie, zapisał się na Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, na którym oddał się studiom geologii i paleontologii pod kierownictwem profesorów Zuberera, Siemiradzkiego i Dunikowskiego. Studia kończy w r. 1907 uzyskując najpierw stopień kandydata na nauczyciela szkół średnich, poczym akademicki stopień doktora filozofii. Wreszcie w r. 1912 habilituje się również na Uniwersytecie we Lwowie i uzyskuje veniam legendi w zakresie geologii i paleontologii.

Już jako młody student rozpoczyna pracę zawodową obejmując w roku 1905 obowiązki zastępcy asystenta (demonstratora) przy zakładzie Geologiczno-paleontologicznym Uniwersytetu Jana Kazimierza. Temu Zakładowi pozostał wierny przez

40 lat aż do chwili repatriacji ze Lwowa w grudniu 1945. Kolejno obejmuje coraz bardziej odpowiedzialne obowiązki: w r. 1908 asystenturę, w r. 1912 docenturę, a w r. 1920 profesurę i kierownictwo Zakładu. Obok profesorskich, spełniał na Uniwersytecie w różnych latach obowiązki delegata Rady Wydziału do Senatu Akademickiego, dziekana, prodziekana Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego, oraz zastępcy prorektora.

Zakład Geologiczny U. J. K. był dla Wojciecha Rogali czymś, co ukochał ponad miarę. W jego organizację, wyposażenie i urządzenie włożył najwięcej uczucia, pracy, a nierzadko w krytycznych chwilach i własnych pieniędzy. Dzięki usilnym staraniom prof. Zuberera, pierwotny Zakład Geologiczno-Paleontologiczny został ostatecznie w roku 1914 rozdzielony na dwa odrębne instytuty uniwersyteckie i właściwie dopiero wtedy, po przeniesieniu się do nowego gmachu przy ul. Długosza 8, można było przystąpić do należytego urządzenia Zakładu Geologicznego. Lecz pierwsza wojna rychło przerywa dopiero co rozpoczęte dzieło. Jako najbliższy współpracownik prof. R. Zuberera i jego następcy, kontynuuje Wojciech Rogala dzieło swego mistrza. Z Jego inicjatywy i przy Jego usilnych staraniach Zakład Geologiczny U. J. K. z roku na rok wzbogaca się coraz bardziej. Zakłada przede wszystkim muzeum, które pomieszczone zostało w dużej, jasnej sali i częściowo w klatce schodowej z górnym światłem. Obok dawniejszych ułożone zostały nowe, bogate zbiory krajowe i zagraniczne, chlubą muzeum był zbiór z fliszu karpackiego, który obejmował ponad 2000 okazów i dawał prawie zupełny pogląd na stratyografię Karpat. Zbiór ten nie ograniczał się do polskiego odcinka tych gór, ale z biegiem czasu wchłaniał okazy i z innych części łuku, zbierane na licznych zagranicznych wycieczkach osobiście przez Profesora i Jego uczniów. Muzeum obejmowało również starannie dobrane okazy z dziedziny geologii regionalnej Ziemi Polski, dalej geologii historycznej i dynamicznej, oraz krajowych surowców mineralnych. Poza wystawowymi zbiorami muzealnymi rosły szybko zbiory porównawcze do stratygrafii, wypełniając po brzegi 40 ogromnych szaf. Śp. Profesor kładł stale nacisk na kompletowanie i uzupełnianie zbiorów niezapominając na ten cel specjalnych dotacji.

Innym działem pieczołowicie rozwijanym przez Zmarłego była biblioteka zakładowa. Wiele czasu poświęcał na werto-

wanie katalogów antykwariuszy i skupywał stale podstawowe dzieła i monografie niezbędne dla prac badawczych własnych i współpracowników Zakładu. Naukowe zainteresowania Wojciecha Rogali i większości Jego uczniów kierowały się ku młodszemu okresom geologicznym, to też dzięki Niemu biblioteka zakładowa mogła sprostać w tym zakresie prawie wszystkim wymaganiom.

Stale troszczył się o wyposażenie Zakładu w nowoczesne instrumenty, aparaty i wszelki sprzęt potrzebny do pracy naukowej i pedagogicznej. Z każdym rokiem Zakład bogacił się coraz bardziej. Obejmując w roku 1920 po swym wielkim poprzedniku placówkę naukową rozwinął ją i pozostawił mimo wojny w stanie doskonałym. Właśnie w czasie wojny, okazało się jakim troskliwym był gospodarzem. Kiedy okupanci plądrowali na prawo i lewo co się dało Wojciech Rogala mimo liczne niebezpieczeństwa, dzień w dzień przybywa do Zakładu, starając się osobiście uchronić go przed rabunkiem. Raz perswazją, raz stanowczą postawą, to znów zignorowaniem zarządzeń hitlerowskich, udaje Mu się — pomijając stosunkowo niewielkie straty — ocalić Zakład przed barbarzyństwem. W grudniu 1945 roku wyjeżdża do Krakowa i obejmuje tu katedrę geologii historycznej w Akademii Górniczej, szybko zjednując sobie w nowym środowisku przyjaźń Kolegów i szacunek młodzieży.

Prawie 40-letnia działalność naukowa Wojciecha Rogali rozpada się wyraźnie na dwa okresy: podolski i karpacki.

W pierwszym okresie interesuje Go przede wszystkim kreda Podola, Opola i Roztocza. Odbywa mnóstwo wycieczek terenowych, w czasie których zbiera obserwacje dotyczące rozmieszczenia poszczególnych pięter kredy i ich wzajemnego stosunku. Kolekcjonuje olbrzymi materiał faunistyczny obejmujący setki gatunków. Obserwacje i zbiory opracowuje szereg lat, a ich wyniki ogłasza w 11 rozprawach, które ukazują się w latach 1907 — 1917.

W kredzie samego Lwowa i jego najbliższej okolicy, która wydała się już dostatecznie poznana, odkrywa W. Rogala szereg zupełnie nowych gatunków mięczaków, jak również takich, które z kredy lwowskiej nie były dotąd znane. Badania kredy lwowskiej doprowadzają Go do dyskusji spornego zagadnie-

nia stosunku opoki lwowskiej do pogórzańskiej. Wykazuje, że litologiczna i faunistyczna odrębność obydwu typów ma charakter jedynie facjalny, a nie stratygraficzny.

Uwieńczeniem badań Zmarłego nad kredą podolsko-opolską jest wielka rozprawa o górnokredowych utworach na Podolu obejmująca faunistyczno-stratygraficzną ich analizę, oraz dająca syntetyczny obraz ich rozmieszczenia. Przedmiotem pieczołowitego opracowania paleontologicznego były najbardziej czułe wskaźniki geochronologiczne, jakimi dla górnej kredy są belemnity, amonity i inoceramidy. Wielkim nakładem pracy i czasu udało się Zmarłemu wypreparować zamki inoceramów u wielu gatunków do tej pory nieznane. W ten sposób spreparowany materiał uzyskał także szczególną wartość dla systematyki paleontologicznej. Jest wielką zasługą Wojciecha Rogali, że ustalił ściśle w oparciu o obszerny materiał faunistyczny wszystkie człony górnej kredy Podola i Opola, poczynawszy od białej kredy z krzemieniami, poprzez emszer, santon, kampan aż po mastrych. Stwierdził On, że kreda na Podolu i Opolu układa się południkowymi pasami zapadającymi ku zachodowi tak, że w tym kierunku występują na powierzchni coraz to młodsze ogniwa górnej kredy. Najmłodsze z nich, mukronatowe, zajmuje zachodnią część Opola Wielkiego. Opole Małe, Nadbuże i Roztocze.

Badania Wojciecha Rogali nad kredą Roztocza Lwowsko-Tomaszowskiego doprowadzają Go do cennego odkrycia oligocenu, pietra do tej pory w dudowie geologicznej Roztocza i Podola nieznanego. Odkrycia tego dokonuje w profilu Kamiennej Góry koło Magierowa, gdzie znajduje szare i zielonkawe kwarcytowe, kruche piaskowce ze skamieniałą fauną ostryg, przegrzebków, sercówek i innych małży. Pozwala ona przez analogie z formami znanymi z Anglii, północnych Niemiec i Rosji na ustalenie oligoceńskiego wieku tego utworu.

Ale już w czasie trwania podolskich badań Zmarłego pociągają Go jeszcze bardzo tajemnicze w owym czasie Karpaty, którym poświęci się już całkowicie przez całą resztę swego życia. To, co Go przede wszystkim interesuje, to zagadnienia stratygraficzne. Już w r. 1909 publikuje swój pierwszy przyczynek do stratygrafii Karpat. A trzeba pamiętać, że był to ten okres w dziejach geologii karpackiej, kiedy to z chaosu, jaki do pojęć o stratygrafii fliszu wprowadzili niektórzy geo-

lodzi wiedeńscy, wyłaniały się już zręby zuberowskiej syntezy. W. Rogala szuka dla stratygrafii fliszu karpackiego punktów oparcia we wskaźnikach paleontologicznych, szuka ugruntowania znajomości stosunków faunistycznych. Wykazał, że jest przesadą pojęcie, jakoby flisz pozbawiony był skamieniałości nadających się dla celów stratygraficznych. Prawda, że nie łatwo je znaleźć, że trzeba dużo wysiłku i trudu włożyć w odkrycie miejsc ze skamieniałą fauną, a jeszcze więcej w ich umiejętną eksploatację. Ale to jeszcze nie wszystko, gdyż przygotowanie do systematycznego, badania i konserwacja wydobytych skamieniałości, przeważnie bardzo delikatnych i kruchych, jest zabiegiem szczególnie trudnym. Całą tę pracę przez długi szereg lat wykonuje sam, z biegiem czasu dopiero dopuszcza pomoc uczniów. Zbiory w ten sposób nagromadzone i przygotowane do badania mają dziś wartość wprost bezcenną. Miał zwyczaj Profesor powtarzać rok rocznie wycieczki do kilkudziesięciu miejscowości we Wschodnich i Środkowych Karpatach, gdzie odkrył stanowiska paleofaunistyczne. Ich celem było zebranie jak największej ilości materiału. W ten sposób materiał ten rósł, a za każdym razem zdobywano wciąż coś nowego.

W spuściźnie naukowej pozostawił W. Rogala 23 publikacje poświęcone stosunkom faunistycznym i stratygraficznym fliszu karpackiego. Cała skala zagadnień od najdolniejszej kredy aż po oligocen była przedmiotem Jego studiów. Oto krótki przegląd ważniejszych opracowań faun z różnych miejscowości Wschodnich i Środkowych Karpat: łupki spaskie w Karpatach Starosamborskich wspólnie z Dr. B. Kokoszyńską (Busowisko, Łużek, Spas), barremskie utwory okolic Przemysła (Prałkowce, Wapowce), dolna kreda Karpat w okolicach Sanoka (Załuż, Lisznia), paleontologiczne uzasadnienie spornego wieku dolno-kredowych warstw szypockich wspólnie z Z. Pazdrą (Hryniawa), górno-kredowa fauna piaskowca jamneńskiego (Terszów), górna kreda Karpat Przemyskich (Krasice), fauna warstw bakulitowych (Pogwizdów i i.), paleogen, jego pozycja we fliszu karpackim, porównanie z rozmieszczeniem w Europie (Blizne, Płosina, Babice, Siedliska, Czudec, Połomyja, Śliwnica), stanowisko stratygraficzne piaskowca ciężkowickiego (Blizne, Płosina, Ciężkowice), eocen płaszczowiny magórskiej (Bukowiec), warstwy popielskie, ich pozycja stratygraficzna

i bogata, różnorodna fauna (Polanica, Synowódzko, Schodnica Popiele, Dobrohostów, Truskawiec, Łużek, Koniusza), facjalne odpowiedniki warstw popielskich w Karpatach Środkowych (Kombornia, Siedliska, Poręby), górno-eoceński wiek łupków merilitowych, wiek warstw krośnieńskich (polanickich), (Bitków, Bitkowczyk, Polanica, Synowódzko, Rozhurcze, Skole Korczyn itd.).

Ogłaszając częściowe rezultaty swych badań, nie przestawał, Wojciech Rogala pracować nad wielką monografią faun kopalnych fliszu karpackiego, w której zamierzał dać pełną, nowoczesną analizę kilkuset gatunków mięczaków, oraz syntezę wieloletnich dociekań stratygraficznych i facjalnych. Specjalnie w tym celu odbył kilka podróży zagranicznych do Francji, Szwajcarii, Austrii, Czechosłowacji i Rumunii, aby na miejscu przeprowadzić odpowiednie studia porównawcze. Niestety! wojna i przedwczesna śmierć nie pozwoliły Mu dzieła wykończyć. Do ostatnich chwil swego życia, jeszcze na łożu śmierci, myślał i mówił o swym niedokończonym dziele. Niemal konającą ręką skreślił króciutki testament, którego jedyną treścią była prośba do uczniów, by już sami wykończyli i wydali drukiem Jego monografię.

Szczególnie wielkie zasługi położył Wojciech Rogala na polu rozwoju karpackiego kopalnictwa naftowego. Z zagadnieniami złóż i terenów ropnych zetknął się już przed pierwszą wojną, gdy rozpoczynał swe studia nad stratygrafią fliszu. Pierwsze orzeczenie opracował już w r. 1912. W ciągu wieloletniej działalności w dziedzinie praktycznego zastosowania geologii do zagadnień naftowych, poznał i zbadał bez mała wszystkie obszary karpackie, które już były, albo z biegiem czasu stać się miały polami naftowymi. W zakresie geologicznej oceny terenów i złóż ropnych zdobył W. Rogala olbrzymie doświadczenie, które postawiło Go w rzędzie najlepszych znawców tego zagadnienia u nas. Szybko stał się cenionym ekspertem, który służył swą radą i pomocą wszędzie tam, gdzie pomoc i opinia geologa były potrzebne. Do oceny geologicznej rzeczywistych czy domniemanych złóż naftowych podchodził Zmarły zawsze ze skrajnym naukowym obiektywizmem, nieraz gasząc zapęły i nadzieje tam, gdzie one naukowo nie miały uzasadnienia, a śmiało i z całkowitym poczuciem odpowiedzialności przeprowadzając wnioski i projekty

w tych przypadkach, gdy istniały warunki na podniesienie produkcji lub odkrycie nowych złóż.

To też mógł się poszczycić W. Rogala tym, że przeszło 130 przez Niego na różnych terenach wyznaczonych głębokich, pionierskich otworów wiertniczych dało produkcję ropy naftowej, a większość z nich daje ją po dziś dzień. Nie ma bodajże terenu naftowego na długim łuku Karpackim od Dunajca po Czeremosz, którego by Wojciech Rogala nie konsultował i w którego rozbudowę, rozwój lub poznanie nie włożył osobistego udziału. Jest ich tyle, że trudno je tu wszystkie wymienić. Pragnę jedynie podkreślić te obszary i strefy naftowe, z których rozwojem i historią nazwisko Wojciecha Rogali związane będzie w sposób zupełnie szczególny. W Karpatach Sanockich wielkim dziełem Zmarłego jest wspaniały rozwój kopalń w strefie Grabownica-Humniska-Brzozów-Stara Wieś, który On przewidział jeszcze w r. 1916, a po tym w rozwoju tym brał czynny udział. Upadająca kopalnia w Ropience podnosi się i ożywia, gdy w r. 1929 W. Rogala opracowuje nowy plan racjonalnej eksploatacji złoża. W latach 1921 i następnych zapoczątkował swymi cennymi radami żywy i produktywny ruch wiertniczy na słynnej strefie gazowo-ropnej Potok-Męcinka-Jaszczew-Brzezówka. Stara i do dziś dnia okryta tajemnicami podziemia kopalnia w Węglówce była przez szereg lat pod naukową Jego opieką. Z innych wymienić jeszcze wypada Iwonicz, Klimkówkę, Krościenko, Zmiennicę-Turzepole, a we Wschodnich Karpatach Strzelbice, Urycz, Schodnicę Bitków itd.

Pozostawił Profesor Rogala mnóstwo szkiców, notatek, rękopisów, zdjęć geologicznych kilku obszarów karpackich. Pewną część tej spuścizny będzie można ogłosić drukiem.

Bardzo owocna była działalność nauczycielska Wojciecha Rogali. Z licznej rzeszy słuchaczy przewijającej się co roku przez sale wykładowe Zakładu Geologicznego U. J. K., umiał wybrać i zachęcić do pracy naukowej kilkudziesięciu uczniów i wyszkolić ich na samodzielnych pracowników. Jako profesor był dla swych uczniów prawdziwym przyjacielem. Krytykę prac przeprowadzał w taki sposób, że nigdy nikogo nie zniechęcił do dalszych wysiłków na trudnej drodze zdobywania wiedzy. Wiadomości swych, wyników badań, spostrzeżeń, oryginalnych poglądów czy odkryć nie chował zazdrośnie

w szufladzie biurka, lecz dzielił się nimi szczerze z kolegami i uczniami.

Miał serce szczególnie dobre i czułe na tak pospolitą biedę studencką. Nawet najbliżsi niewiedzą, ile razy sięgał do kieszeni, by doraźną zapomogą poratować studenta w biedzie. Przyjacielski i serdeczny stosunek do uczniów zjednywał Mu ich głębokie przywiązanie i gorącą, trwałą miłość.

Poza działalnością naukową i nauczycielską wiele czasu poświęcał Zmarły sprawom organizacji nauki. Z Jego inicjatywy powstał w marcu 1923 Lwowski Oddział Polskiego Towarzystwa Geologicznego. W latach 1927—1937 był przewodniczącym Oddziału i na tym stanowisku rozwinął żywą pełną, inicjatywy działalność. Organizował cztery ogólnopolskie zjazdy geologów na Opolu, Wołyniu, Popolu i w Karpatach Wschodnich. W r. 1947 na kilka miesięcy przed zgonem obrany został przewodniczącym Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Geologicznego.

Wiele pracy i głębokich uczuć poświęcił także Polskiemu Towarzystwu Przyrodniczemu im. Kopernika, z którym żył się szczególnie blisko. W r. 1911 wszedł jako członek do Zarządu Głównego, w którym zasiadał przez 36 lat, a przez 15 lat pełnił funkcje administratora wydawnictw naukowych T-wa (1911—1926). W roku 1946 wybrany został prezesem Zarządu Głównego tego Towarzystwa.

Niezmiernie towarzyski, pogodny, obdarzony ciętością języka i dowcipem, był człowiekiem miłym i ogólnie bardzo lubianym. Był ośrodkiem dokoła którego gromadzili się liczni przyjaciele.

Szczerze i głęboko miłował Polskę. Wierzył niezachwianie w Jej przyszłość i właśnie w najgorszych chwilach okupacji tą wiarą innych krzepił i podtrzymywał na duchu. Był przykładem bezkompromisowej postawy wobec wroga. Przez cały czas hitlerowskiej okupacji, Zakład Geologiczny U. J. K. był źródłem niesfałszowanych wiadomości, punktem kolportażu prasy podziemnej, miejscem kontaktowym lub przerzutowym patriotów pracujących w organizacjach niepodległościowych, a nawet przez pewien czas składem broni. Często wyrażaliśmy obawy, że zbyt duża ilość osób przewija się przez Zakład, co może skończyć się nieszczęściem. Ale Wojciech Rogala ignorował niebezpieczeństwo i widać było wyraźnie, jak bar-

dzo jest szczęśliwy, że w tym Jego ukochanym Zakładzie prze-wija się podziemny nurt roboty niepodległościowej.

Kiedy w dniu 4. maja 1947 doszła do nas, do Jego ucz-niów, smutna wieść o zgonie ukochanego Profesora, i kiedy w kilka dni potem odprowadzaliśmy Go na wieczny spoczynek w gościnnej ziemi krakowskiej poczuliśmy się wszyscy praw-dziwie osieroceni.

Summary

By the death of Professor Wojciech Rogala the Polish science suffered a great loss.

Born at Bratkowice as a son of peasant, W. Rogala received his early education at Rzeszów and then he studied geology and paleontology at the University in Lwów. Among his most respected teachers there were Zuber, Dunikowski and Siemiradzki. He obtained his doctor's degree in 1907 and *veniam legendi* in geology and paleontology in 1912.

As a young collegian W. Rogala was appointed assi-stant at the Geological Institute of the University in Lwów and continued to work faithfully in that office during 40 years until 1945, when he had moved to Kraków. In 1912 he was appoin-ted Assistant Professor and in 1920 Professor and Director of the Geological Institute.

Professor Rogala worked eagerly to organize and acco-modate the department for modern scientific researches mainly in stratigraphy of Cretaceous and Tertiary. He fulfilled this splendidly. The pride of the Institute were the museum with main collection from carpathian flysh and other comparative collections as well the library with many rare works. During the german occupation in spite of danger was W. Rogala able to guard his dear Institute and collections and defend them against the plunder and exportation. After the war he repatriated to Kraków where he was appointed Professor of Geology and Dean of Geological Faculty at Mine College.

In his scientific researches was Professor Rogala always very interested in the stratigraphical problems. In the early period of his scientific activity he studied mainly stratigraphy, faunal succession and reciprocal relations in the horizons of Middle and Upper Cretaceous in Podolia, Opolia and Roztocze Highland. After publishing many minor papers and contribu-

tions, he gave us a fundamental publication on the cretaceous beds in Podolian Plateau with a critical analysis of fossil fauna of cephalopodes, and pelecypodes and a synthesis about their structural position and the zonal distribution. The studies in Roztocze Highland led him to discovery of sandstones with oligocene fauna of pelecypodes which has many forms common with Oligocene of England and North Germany.

But already during the podolian researches Professor Rogala was attracted by yet in this time very mysterious Carpathian Mountains. Then he devoted himself for those mountains. There were many stratigraphical problems in carpathian flysh not solved on account of great poverty of fossils. But W. Rogala looked above all for fossil records as points of support for stratigraphy of flysh and searched for faunal succession. He showed the fossils could be found when barefully looking for. He discovered a great number of points with fossil fauna in many different beds and in many localities in Eastern and Central Carpathians. So he gathered, with collaboration of his pupils, a great precious material which self prepared for studies and determination. He published 24 papers about the stratigraphy of flysh and gave many lists of cretaceous and paleogene fossils, mainly pelecypodes and gastropodes. Publishing partial results of his studies, professor Rogala ceased not to work on great monography of the fossil fauna in carpathian flysh and he made many journeys to France, Switzerland, Austria, Czechoslovakia, Romania and other countries for comparative studies. But the death stopped unfortunately his work.

Professor Rogala was also very interested in the problems of oil geology. He recognised and studied nearly all oil fields in Poland and became experienced and estimable expert. He recovered several new fields and over hundred new drillings which he has marked out gave oil or gas production. So he is well merited for development of our oil industry.

Many time devoted W. Rogala for organisation of science. Throughout his life he was keenly interested in the well-being of scientific societies, to whose welfare he gave great help and active support. He established in 1923 the Section of the Polish Geological Society in Lwów and headed them ten years. He rendered very valuable services. He organized four of meetings geologists with excursions to Podolia, Opolia,

Vol
he

Co
he

ful
of

na
Sin
an

gio
cit
m:

19

19

19

1

1

1

Volhynia and Eastern Carpathians. 1947 short before the death he was elected President of the Polish Geological Society.

1911—1947 professor Rogala was also member of the Council of the Polish Copernic Society of Naturalists and 1946 he was elected President of the Society.

Professor W. Rogala was for his pupils a true and faithful friend. He had them many and all loved him. Numerous of them now occupy prominent posts.

He was a man of great personality and charm, comparable and cheerful, a pleasant gentleman generally beloved. Sincerely and deeply loved the fatherland and was definite and firm in his attitude before the German invaders.

On 4-th May 1947 he passed away at Kraków — geological science to lose an prominent worker, the country a true citizen and the pupils their beloved and not to be forgotten master.

Spis prac śp. Prof. W. Rogali

- 1907 „Przyczynek do znajomości utworów dyluwialnych Galicji“
„Ein Beitrag zur Kenntniss der Diluvialbildungen Galiziens“ Kosmos,
t. 32.
- 1908 „Sprawozdanie z badań geologicznych wzdłuż kolei Lwów-Podhajce“
„Rapport sur les recherches géologiques suivant le chemin de fer
Lwów-Podhajce“
Kosmos, t. 33.
- 1909 „O niektórych małżach senonu lwowsko-nagórzańskiego“
„Sur quelques bivalves de Sénonien de Lwów et Nagórzany“
Rozprawy Akademii Umiejętności, Wydział Matematyczno-Przyrod-
niczy, Seria B. 9.
- 1909 „O niektórych małżach senonu lwowsko-nagórzańskiego“
„Sur quelques bivalves de Sénonien de Lwów et Nagórzany“
Bulletin International de l'Académie des Sciences, Cracovie, 2.
- 1909 „Przyczynki do górnosenońskiej fauny Karpat“
„Contributions à la connaissance de la faune de crétacé supérieur
de Karpathes“
Kosmos, t. 34.
- 1909 „O stratygrafii utworów kredowych Podola“
„Sur la stratigraphie de crétacé de Podolie“
Kosmos, t. 35.
- 1910 „O utworach górnokredowych wzdłuż północnego brzegu Podola“
„Über die oberkretazischen Bildungen längs des Nordrands von
Podolien“
Kosmos, t. 35.

- 1911 „Przyczynek do znajomości mukronatowej kredy okolic Lwowa“
„Ein Beitrag zur Kenntniss der Mukronatenkreide der Gegend von Lemberg“
Kosmos, t. 36.
- 1911 „Górno-kredowe utwory na Podolu Galicyjskim. Cz. I. Turon. Biała kreda z krzemieniami“
„Die oberkretazischen Bildungen im galizischen Podolien. I. Teil. Weisse Kreide mit Feuersteinen. Turon.“
Rozprawy Akademii Umiejętności, Wydział Matematyczno-Przyrodniczy. Seria A. t. 40.
- 1911 „Die oberkretazischen Bildungen im galizischen Podolien. I. Teil. Turon. Weisse Kreide mit Feuersteinen.“
Bulletin International de l'Académie des Sciences, Serie A. Cracovie.
- 1911 „Utwory oligoceńskie na Roztoczu Lwowsko-Rawskim“
„Der Oligozän im Roztocze Hügelland“
Bulletin International de l'Académie des Sciences, Serie B. Cracovie.
- 1913 „Nowe skamieniałości z Karpat Wschodnich“
„Les nouvelles fossiles des Carpathes Orientales“
Kosmos, t. 38.
- 1914 „Nowe skamieniałości z Karpat“
„Les nouvelles fossiles des Carpathes“
Kosmos t. 39.
- 1915 „O wynikach głębokiego wiercenia w Kałuszu“
„Sur les resultats d'un forage profond en Kałusz“
Kosmos, t. 40.
- 1916 „Die oberkretazischen Bildungen im galizischen Podolien. II. Teil. Emscher und Senon“
Bulletin International de l'Académie des Sciences, Serie B. Cracovie.
- 1916 „Działalność Mariana Łomnickiego na polu geologii“
„L'activité de Marian Łomnicki en géologie“
Kosmos t. 42.
- 1917 „Tymczasowa wiadomość o znalezieniu nowej fauny paleogeńskiej w Karpatach Zachodnich“
„Vorläufige Mitteilung über eine neue paläogene Fauna in den West-karpathen“
Kosmos t. 42.
- 1917 „Actinocamax plenus Blv. w cenomanie Podola“
„Actinacamax plenus Blv. im Cenoman von Podolien“
Rozprawy i Wiadomości Muzeum im. Dzieduszyckich, t. 1.
- 1921 „Materiały do geologii Karpat. Cz. II. Ostrea carinata Lm. z warstw inoceramowych górnych Wschodnich Karpat“
„Matériaux pour la géologie des Carpathes. II. Ostrea carinata Lm. des couches d'Inocerames dans les Carpathes Orientales“
Kosmos t. 46.
- 1921 „Nowa górnokredowa fauna z Terszowa koło Starego Sambora“
„Une nouvelle faune du Crétacé supérieur de Terszów près Przemyśl“
Kosmos t. 46.

- 1921 „Naukowa i nauczycielska działalność śp. Prof. Zuber'a na polu geologii“
L'activité scientifique de professeur Zuber“
Kosmos t. 46.
- 1922 „Materiały do geologii Karpat. Cz. I. Nowa górnokredowa fauna z Prałkowiec koło Przemyśla“
„Matériaux pour la géologie des Karpathes. I. Une nouvelle faune du Crétacé supérieur de Prałkowce près Przemyśl“.
Kosmos t. 47.
- 1924 (wspólnie z Z. Opolskim i M. Styrnałówną) „Sprawozdanie z badań geologicznych w Karpatach Starosamborskich“
(et Z. Opolski et M-lle Styrnał M.) „Compte-rendu de recherches géologiques dans les Karpathes de Stry Sambor.“
Sprawozdania Towarzystwa Naukowego we Lwowie, 1924.
- 1925 „Materiały do geologii Karpat. Cz. III. Fauna i wiek warstw popiel-
skich“
„Matériaux pour la géologie de Karpathes. III. Sur la faune et d'âge des „Couches de Popiele““
Kosmos t. 50.
- 1925 „Materiały do geologii Karpat. Cz. IV. Fauna i wiek warstw pola-
nickich“
Matériaux pour la géologie des Karpathes. IV. Sur la faune et d'âge des „Couches de Polanica“
Kosmos t. 50.
- 1927 „Nouvelles données pour la stratigraphie des Karpathes“
Association Karpatique Géologique. I. Réunion. Memoires, Lwów.
- 1928 „W sprawie wieku łupków menilitowych“
„Sur l'âge des schistes menilitiques“
Sprawozdania Towarzystwa Naukowego we Lwowie, 1928.
- 1932 „Sprawozdanie z badań wykonanych na obszarze Karpat w roku 1930/31“ „Compte rendu des recherches faites dans les Karpathes en 1930/31“.
Posiedzenia Naukowe Państwowego Instytutu Geologicznego, z. 33.
- 1932 (wspólnie z B. Kokoszyńską) „Dolna kreda antykliny Brzozów-Sanok“
(et M-lle B. Kokoszyńska) „Le Crétacé inférieur d'anticlinale de Sanok-Brzozów“
Sprawozdania Towarzystwa Naukowego we Lwowie, 1932.
- 1932 (wspólnie z B. Kokoszyńską) „W sprawie wieku t. zw. łupków spaskich“
(et M-lle B. Kokoszyńska) „Sur l'âge des couches de Spas“
Sprawozdania Towarzystwa Naukowego we Lwowie, 1932.
- 1934 (wspólnie z B. Kokoszyńską) „Sprawozdanie z badań nad kredą śląską w Karpatach Środkowych“
(et M-lle B. Kokoszyńska) „Compte-rendu des recherches sur le Crétacé silésien dans les Karpathes polonaises“
Posiedzenia Naukowe Państwowego Instytutu Geologicznego, z. 39.

- 1935 (wspólnie z B. Kokoszyńską) „Łupki spaskie“
(et M-lle B. Kokoszyńska) „Les schistes de Spas“
Posiedzenia Naukowe Państwowego Instytutu Geologicznego, z. 42.
- 1935 (wspólnie z Z. Pazdrą) „W sprawie wieku warstw szypockich“
(et Z. Pazdro) „Sur l'âge des couches de Szopot“
Posiedzenia Naukowe Państwowego Instytutu Geologicznego, z. 42.
- 1935 (wspólnie z S. Weignerem) „Eocen z Bukowca koło Sianek i Użoka“
(et S. Weigner) „L'eocène de Bukowiec près de Sianki et d'Użok“.
Sprawozdania Naukowe Państwowego Instytutu Geologicznego, z. 42.
- 1935 „Dr Stanisław Wiktor Weigner“
„Dr Stanisław Wiktor Weigner.“ Souvenir posthume.
Rocznik Polskiego Towarzystwa Geologicznego, t. 11.
- 1936 (wspólnie z B. Kokoszyńską) „Sprawozdania ze studiów nad stratygrafią łupków spaskich“
(et M-lle B. Kokoszyńska) „Compte-Rendu des recherches sur la stratigraphie des schistes de Spas“
Posiedzenia Naukowe Państwowego Instytutu Geologicznego, z. 45.
- 1936 „Sprawozdanie z badań stratygraficzno-paleontologicznych wykonanych w r. 1935.“
„Compte-rendu des recherches stratigraphiques et paléontologiques exécutées en 1935.“
Posiedzenia Naukowe Państwowego Instytutu Geologicznego, z. 45.
- 1937 (wspólnie z B. Kokoszyńską) „Sprawozdanie z badań nad łupkami spaskimi“
(et M-lle B. Kokoszyńska) „Compte-rendu des recherches sur les schistes de Spas“
Posiedzenia Naukowe Państwowego Instytutu Geologicznego, z. 48.
- 1937 „Spostrzeżenia geologiczne z okolic Przemyśla“
„Observations géologiques dans la région de Przemyśl“
Posiedzenia Naukowe Państwowego Instytutu Geologicznego, z. 48.
- 1947 (wspólnie z B. Kokoszyńską) „Rewizja fauny kredowej z Prałkowic koło Przemyśla“
(with B. Kokoszyńska) „Revision of the Cretaceous Fauna of Prałkowce near Przemyśl“
Biuletyn Państwowego Instytutu Geologicznego, Nr. 42.